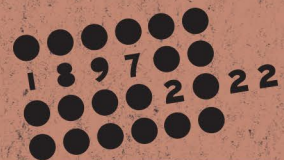

Никола
Добровић
ПОВОДОМ
125
година од
рођења

Српска академија наука и уметности

DOBROVIĆ

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ

SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS

SCIENTIFIC MEETINGS

Book CCXXV

PRESIDENCY

Book 22

NIKOLA DOBROVIĆ

ON THE OCCASION OF
THE 125th ANNIVERSARY
OF HIS BIRTH

PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
HELD ON NOVEMBER 17–18, 2022

BELGRADE 2023

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ

НАУЧНИ СКУПОВИ
Књига ССХХV

ПРЕДСЕДНИШТВО
Књига 22

НИКОЛА ДОБРОВИЋ
ПОВОДОМ СТО ДВАДЕСЕТ ПЕТ
ГОДИНА ОД РОЂЕЊА

ЗБОРНИК РАДОВА СА МЕЂУНАРОДНОГ НАУЧНОГ СКУПА
ОДРЖАНОГ 17. И 18. НОВЕМБРА 2022. ГОДИНЕ

БЕОГРАД 2023

Редакциони одбор
академик Милан Лојаница, уредник
проф. др Александар Кадијевић, уредник
доц. др Марија Милинковић, уредница
академик Бранислав Мишировић
арх. Владимир Лојаница
проф. др Марија Вуковић Лазар
проф. Иван Рашковић
проф. др Ана Никезић

Рецензенти
академик Бранислав Мишировић
проф. др Владимир Лојаница
проф. др Злашко Карач

Главни уредник
академик Небојша Лалић

Уредници
академик Милан Лојаница
проф. др Александар Кадијевић
доц. др Марија Милинковић

Издавач
Српска академија наука и уметности
Београд, Кнеза Михаила 35

Технички уредник
Никола Сивановић

Лектура
Весна Шубић
Јелена Миширић

Коректура
Весна Шубић

Дизајн корица
Драјана Лацмановић-Лекић

Штампа
Службени гласник, Београд

Тираж
300 примерака

ISBN 978-86-6184-000-5

© Српска академија наука и уметности, 2023.

САДРЖАЈ

Милан Лојаница, <i>Поздравна реч</i>	11
Александар Кадијевић, Марија Милинковић, <i>Уводна реч</i>	15
Christopher Long, <i>Nikola Dobrović in Prague (1919–1923)</i>	17
Кристофер Лонг, <i>Никола Добровић у Прагу (1919–1923)</i>	26
Jeremy Howard, <i>Squaring up with van Doesburg's Oblique Lines on Dobrović: Slants of the photographic lens in interpretations of Dobrović's early architecture and its context</i>	27
Џереми Хауард, <i>Суочавање са ван Дусбурјовим косим линијама о Добровићу: косине у објективу фотонарама кроз интерпретације Добровићеве ране архитектуре и њеног контекста</i>	40
Hans Ibelings, <i>A historiographical parallax Nikola Dobrović and architecture in Europe since 1997</i>	41
Ханс Ибелингс, <i>Историографска паралакса Никола Добровић и архитектура у Европи од 1997. године</i>	47
Марта Вукотић Лазар, <i>Заједничка излајачка делатност браће Петра и Николе Добровића у периоду између два светска рата</i>	49
Marta Vukotić Lazar, <i>Joint exhibition activity of the brothers Petar and Nikola Dobrović in the interwar period</i>	57
Владимир Мако, <i>Естетски ставови у теоретским текстовима Николе Добровића</i>	59
Vladimir Maکو, <i>Aesthetic positions in the theoretical texts of Nikola Dobrović</i>	66
Александра Ступар, <i>'Месечев сјај је само одсјај сунчаних зрака', Никола Добровић као ванвременски визионар будућности</i>	67
Aleksandra Stupar, <i>'Moonlight is a mere reflection of sun beams', Nikola Dobrović as a timeless visionary of the future</i>	76

Димитрије Младеновић, <i>Сећање на Николу Добровића</i>	77
Dimitrije Mladenović, <i>Memory of Nikola Dobrović</i>	82
Владана Путник Прица, <i>Никола Добровић и уметничке породице у Србији</i>	83
Vladana Putnik Prica, <i>Nikola Dobrović and the artistic families in Serbia</i>	92
Јелена Гачић Иванов, <i>Никола Добровић и Храм Светиої Саве у Београду</i>	93
Jelena Gačić Ivanov, <i>Nikola Dobrović and the Saint Sava Cathedral Church in Belgrade</i>	100
Александра Илијевски, <i>Никола Добровић и архитектонски конкурси у Београду између два светска рата</i>	101
Aleksandra Ilijevski, <i>Nikola Dobrović and architectural competitions in Belgrade between the two world wars</i>	123
Аленка Ди Батиста, <i>Никола Добровић и југословенски месечни часопис за архитектуру, ликовну и примењену уметност – Архитектура</i>	125
Alenka Di Battista, <i>Nikola Dobrović and the Yugoslav monthly review for architecture, fine and applied art titled Arhitektura</i>	135
Аленка Ди Батиста, <i>Никола Добровић и југословенски месечни часопис за архитектуру, ликовну и примењену уметност – Архитектура</i>	135
Тамара Конеска, <i>Добровић у Скопљу: контуре нове монументалности</i>	137
Tamara Koneska, <i>Dobrović in Skopje: contours of the new monumentality</i>	145
Тадија Стефановић, <i>Никола Добровић у југословенској периодици и дневној штампи од 1934. до 1941. године</i>	147
Tadija Stefanović, <i>Nikola Dobrović in the Yugoslav periodicals and daily press from 1934 to 1941</i>	154
Александра Стаменковић, <i>Архитекта Никола Добровић и Нови Сад</i>	155
Aleksandra Stamenković, <i>Architect Nikola Dobrović and Novi Sad</i>	163
Јелена Митровић, <i>Улога врта у Добровићевој синтези</i>	165
Jelena Mitrović, <i>The role of garden in Dobrović's synthesis</i>	175
Антун Баће, <i>Никола Добровић и палата „Спонза”: непознанице и пријепори</i>	177
Antun Baće, <i>Nikola Dobrović и палата „Спонза”: непознанице и пријепори</i>	187
Антун Баће, <i>Никола Добровић и палата „Спонза”: непознанице и пријепори</i>	188
Драгана Василски, <i>Архитектонска осећајност Николе Добровића – континуитет кроз место и време</i>	189
Dragana Vasilski, <i>Architectural sensitivity of Nikola Dobrović – continuity through place and time</i>	199

Катарина Јовић, <i>Култура ладања у дубровачком ојусу Николе Добровића</i>	201
Katarina Jović, <i>The countryside culture in architect Nikola Dobrović's oeuvre in Dubrovnik</i>	214
Милица Божић, <i>Могућности трећеј пејзажа: Добровић на Лојугу</i>	215
Milica Božić, <i>The Possibility of the Third Landscape: Dobrović and Lopud</i>	224
Марија Милинковић, <i>Визионарство и интелектуални отпор архитект Николе Добровића: период Другој светској рати</i>	225
Marija Milinković, <i>Vision and intellectual resistance of architect Nikola Dobrović: the war years</i>	234
Paolo Tomasella, <i>Nikola Dobrović in Italy (1943-1944)</i>	235
Паоло Томазела, <i>Никола Добровић у Италији (1943-1944)</i>	248
Злата Вуксановић-Маџура, <i>Добровићеве ставови о социјалистичком урбанизму</i>	249
Zlata Vuksanović-Maćura, <i>Dobrović's views on socialist urbanism</i>	255
Милица Божић Маројевић, <i>Поуке из прошлости: од тријумфа до пораза Добровићеве визије Београда</i>	257
Milica Božić Marojević, <i>Lessons from the past: from the triumph to the defeat of Dobrović's vision of Belgrade</i>	264
Дијана Милашиновић Марић, Игор Марић, <i>Никола Добровић и архитектура педесетих</i>	265
Dijana Milašinović Marić, Igor Marić, <i>Nikola Dobrović and the architecture of the 1950s</i>	273
Бојан Ковачевић, <i>Здање Генералштаба у години која слави Добровића</i>	275
Bojan Kovačević, <i>General Staff Building in the year that celebrates the architect Nikola Dobrović</i>	287
Иван Р. Марковић, <i>Архитектура и урбанизам Добровићеве Генералштаба у контексту београдских угаоних зграда</i>	289
Ivan R. Marković, <i>Architecture and urban planning of Dobrović's General Staff building in the context of corner buildings in Belgrade</i>	297
Александар Кадјевић, <i>Архитекта Никола Добровић као члан RIBA, САНУ и ЈАЗУ</i>	299
Aleksandar Kadjević, <i>Architect Nikola Dobrović as a member of RIBA, SASA and YASA</i>	309
Небојша Антешевић, <i>Добровићева уметност слободне цртежа и илустрације књига о архитектури и урбанизму (1950-1967)</i>	311
Nebojša Antešević, <i>Dobrović's art of freehand drawings and his illustrations in books on architecture and urbanism (1950-1967)</i>	324

Славица Стаматовић Вучковић, Пластичност празнине: Сјоменик џалим борцима на Савини у Херцеџ Новом.....	325
Slavica Stamatović Vučković, The plasticity of the void: <i>The Memorial Complex to Fallen Soldiers in Savina, Herceg Novi</i>	333
Иван Рашковић, Милош Костић, Душица Пашић, Деџаљи коџи концевџи значе: Добровић у Херцеџ Новом	335
Ivan Rašković, Miloš Kostić, Dušica Pašić, <i>Details that make the concept: Dobrović in Herceg Novi</i> ...	346
Слободан Малдини, Анализа Добровићевоџ џросџорноџ џлана ценџира Херцеџ Новоџ у односу на џреџходно и садашње сџање.....	347
Slobodan Maldini, <i>The analysis of Dobrović's urban plan of the Herceg Novi center in relation to the previous and current state</i>	356
Анџела Дукић, Никола Добровић и Драџиша Брашован: дијалекџика ривалиџеџа.....	357
Anđela Đukić, <i>Nikola Dobrović and Dragiša Brašovan: dialectics of rivalry</i>	364
Александар Лeko, Никола Добровић, само архџтектџа или комџлеџна личностџ или „Ода џоџиџсу“	365
Aleksandar Leko, <i>Nikola Dobrović, only an architect or a complete personality or “an Ode to a signature”</i>	371
Александар Лeko, Никола Добровић, само архџтектџа или комџлеџна личностџ или „Ода џоџиџсу“	371
Дезире Тилингер, Хиџоџеџиџчки модел Добровићевоџ Новоџ Беоџрада: џџоредна анализа џланираноџ и џренуџноџ сџања	373
Dezire Tilinger, <i>A hypothetical model of Dobrović's New Belgrade: A comparative analysis of the planned and current condition</i>	381
Ђорџе Булаџић, Покренуџосџи џросџора: џџоредна анализа концевџаџа архџтектџонске монџаже у раџу Николе Добровића	383
Đorđe Bulajić, <i>Space set in motion: A comparative analysis of architectural montage concepts in the work of Nikola Dobrović</i>	393
Милан Попадић, Добровићеви сџавови о џеориџи архџтектџуре и џихови исходи у активноџ зашџиџи џраџиџельскоџ наслеџа	395
Milan Popadić, <i>Dobrović's views on the theory of architecture and their results in the active protection of built heritage</i>	402
Анџелина Банковић, Никола Добровић и размаџрања о сџоменицима кулџуре у конџекстџу џеориџских сџановиџиџа и законске реџулатџиве у џрвим децениџама након Друџоџ свеџскоџ раџа.....	403
Angelina Banković, <i>Nikola Dobrović and the stands on cultural monuments in the context of theoretical viewpoints and legal regulations in the first decades after the Second World War</i>	414

Јелена Ненадовић, Јана Милосављевић, Дојринос Николе Добровића защииии културних сџоменика	415
Jelena Nenadović, Jana Milosavljević. <i>Nikola Dobrović's contribution to the protection of the cultural heritage</i>	423
Драгана Ђоровић, Концеји универзалне урбанисџике Николе Добровића	425
Dragana Ćorović, <i>Nikola Dobrović's concept of universal urban planning</i>	433
Марина Павловић, Саша Михајлов, Визија јавној ѓросџора исџоријској језира Београда Николе Добровића (1945–1948)	435
Marina Pavlović, Saša Mihajlov, <i>Nikola Dobrović's vision of public space in the historic core of Belgrade (1945–1948)</i>	446
Марија Покрајач, Архитекџиа Никола Добровић и критџика академизма и еклекџицизма ...	447
Marija Pokrajac, <i>Architect Nikola Dobrović and the critique of academism and eclecticism</i>	456
Дуња Д. Андрић, Тумачења савремене свејске архитекџуре у раговима Николе Добровића	457
Dunja D. Andrić, <i>Interpretations of contemporary world architecture in the works of Nikola Dobrović</i>	463
Сања Д. Кипроски, Никола Добровић и евројска нововековна архитекџура	465
Sanja D. Kiproski, <i>Nikola Dobrović and European New Age architecture</i>	475
Верица С. Павићевић, Тумачење односа и уџицаја Ле Корбизјеа у сџваралашџу Николе Добровића	477
Verica S. Pavićević, <i>Interpretation of relation and influence of Le Corbusier in the works of Nikola Dobrović</i>	484
Софија Јовановић, Добровићево ѓумачење дела Муса Ван Дер Роа	485
Sofija Jovanović, <i>Dobrović's interpretation of the work of Mies Van Der Rohe</i>	490
Марија Миленковић, Тијана Жишић, Енерџетска ефикасносџи и комфор Гранд хоџела.....	491
Marija Milenković, Tijana Žišić, <i>Energy efficiency and comfort of the Grand Hotel</i>	497
Алекса Цигановић, Меџаархитекџионски консџрукционизам архитекџије Николе Добровића	499
Aleksa Ciganović, <i>Meta-architectural constructionism of the architect Nikola Dobrović</i>	506

Љилјана Милетић Абрамовић, <i>Ка архитектури изван једнозначних граница: Никола Добровић као усамљени Демијурџ и романтичар југословенске и српске архитектуре у програмима Музеја примењене уметности у периоду од 2013. до 2019. године</i>	507
Ljiljana Miletić Abramović, <i>Towards architecture beyond unique boundaries: Nikola Dobrović as a lonely Demiurge and romantic of Yugoslav and Serbian architecture in the programs of the Museum of Applied Arts in the period 2013–2019</i>	520
Максимилијан Дорословачки, <i>Инскрипција простора и просторна кинетика: Боџдан Боџдановић и Никола Добровић у одбрани дијалектике образовања простора</i>	521
Maksimilijan Doroslovački, <i>Inscription of space and spatial kinetics: Bogdan Bogdanović and Nikola Dobrović in defense of the dialectic of spatiality</i>	534

ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И КОМФОР ГРАНД ХОТЕЛА

МАРИЈА МИЛЕНКОВИЋ И ТИЈАНА ЖИШИЋ*

С а ж е т а к. – Објекат Гранд хотела на Лопуду и данас представља веома атрактиван објекат, посебно узимајући у обзир дату функцију. Међутим, да би функционисао као угоститељски објекат, мора проћи кроз процес реконструкције и енергетске санације, како би испунио тренутне захтеве и прописе по регулативи. Будући да је овај објекат изведен у бруталистичком стилу, са специфичном хоризонтално покренутом фасадом, немогуће је предвидети стандардну санацију – додавање термоизолације, замену столарије... већ је неопходно задржати дух објекта и атмосферу, односно дух места – те повезати комфор корисника у ентеријеру и екстеријеру Гранд хотела са потребним мерама санације.

Да би се поставили постаменти по којима је потребно извести рестаурацију, потребно је истраживати однос значаја комфора корисника (температурни, звучни, визуелни), у односу на мере санације и њихов утицај – пре свега на екстеријер, односно фасаду објекта, а затим и на ентеријер – смештајне јединице, комуникације, заједничке просторе.

Са задатком на значајним објектима попут Гранд хотела, претпоставља се да је значајније извести тек основне нивое енергетске санације и санирања конструктивног склопа и ентеријера, јер ће задржана атмосфера и пројектовани комфор надокнадити недостатке у смислу одавања енергије из објекта.

Кључне речи: енергетска ефикасност, комфор, симулација комфора, Гранд хотел

* Маст. Марија Миленковић, докторанд, Универзитет у Београду – Архитектонски факултет, Центар за истраживачку делатност – Лабораторија: Наслеђе модернизма 2021_41014@edu.arh.bg.ac.rs, milenkovimarija9@gmail.com; маст. Тијана Жишић, Универзитет у Београду – Архитектонски факултет, Центар за истраживачку делатност – Лабораторија: Наслеђе модернизма 2021_41014@edu.arh.bg.ac.rs, tijana.zisic@gmail.com

I. УВОД

Гранд хотел на Лопуду, архитекте Николе Добровића, изграђен је у функционалистичко-конструктивном стилу, а према туристичким захтевима периода у којем је настао. Утицај на концепт имао је самостан Светог Николе у близини, који је као и хотел постављен у дубини парцеле, чија форма са два тракта формира „L“ основу.

Управо захваљујући повлачењу од воде, пројектант гради однос са контекстом и чини да објекат овако великих димензија делује готово невидљиво са мора. Као последицу добија парк у фронталном дворишту, са дрворедом палми и променадом до приступне терасе.

Пројектовање на Лопуду било је изазовно јер су на острву недостајале све функције и услуге осим оних најосновнијих. Изградња хотела Гранд постала је фасцинација за локално становништво, спој материјала и метода које никада раније нису виђене на острву. Чак и шире: Гранд хотел је био прва грађевина на југословенском приморју са армирано-бетонским скелетом.

Изградња је почела 1934. године, када су све потребне дозволе биле обезбеђене и поднете. Свечано отварање хотела било је 1936. године, пре него што је хотел у потпуности завршен. Градитељи су били поносни на одрживи развој хотела и отварање десетина радних места, обезбеђујући економску будућност многим на острву деценијама.

Штампана брошура из тог периода рекламирала је карактеристике хотела: „80 соба опремљених по савременим стандардима, свака соба има балкон, топлу и хладну текућу воду, електричну расвету, бежичну и добру вентилацију, струју, аутоматске телефоне, електрично кување, кафу на тераси, трпезарију (делимично затворено, делимично отворено). Оброци су *a la carte*, а у башти су електрични вентилатори, рибњак, мрачна комора за фотографисање, две простране кровне терасе, дневни концерти, купатила, тушеви на сваком спрату. Између хотела и плаже је парк дужине 60 метара, са површином од 2.000 квадратних метара, са стаблима чемпреса и маслина, олеандера, стабала наранџе и лимуна, много типова палми и кактуса, рузмарина, еукалиптуса, мимоза итд.“

По замишљеној наутичкој теми, све је изведено у белој боји. Прозори изгледају непрекидно, а хотел има неколико спратова са балконима који се протежу целом дужином хотела, имитирајући наслагане палубе великог брода за крстарење. Улаз у хотел има цилиндрични „командни мост“ који је дочекивао госте са рељефно исклесаним речима „Гранд хотел“ и „Улаз“. На врху хотела су речи „ГРАНД ХОТЕЛ“ исечене из бетона дуж парапета.

Такав однос ка објекту и пројекту наставља се и у ентеријеру, где су собе свега 6,9 квадратних метара – те личе на кабине крузера. Свака соба има умиваоник и ормар, док су купатила постављена у санитарном језгру на крају ходника.

Сви ходници су уски и без лифтова, како би се испратила атмосфера – тиме су корисници принуђени да буду окренути и изложени спољашњим просторима, односно визурама и отворима на фасади/терасама.

Објекат Гранд хотела на Лопуду и данас представља веома атрактиван објекат, посебно узимајући у обзир дату функцију. Међутим, да би функционисао као угоститељски објекат, мора проћи кроз процес реконструкције и енергетске санације, како би испунио тренутне захтеве и прописе по регулативи. Будући да је овај објекат изведен у бруталистичком

стилу, са специфичном хоризонтално покренутом фасадом, немогуће је предвидети стандардну санацију – додавање термоизолације, замену столарије... већ је неопходно задржати дух објекта и атмосферу, односно дух места – те повезати комфор корисника у ентеријеру и екстеријеру Гранд хотела са потребним мерама санације.

Да би се поставили постаменти по којима је потребно извести рестаурацију, потребно је истраживати однос значаја комфора корисника (температурни, звучни, визуелни), у односу на мере санације и њихов утицај – пре свега на екстеријер, односно фасаду објекта, а затим и на ентеријер – смештајне јединице, комуникације, заједничке просторе.

Са задатком на значајним објектима попут Гранд хотела, претпоставља се да је значајније извести тек основне нивое енергетске санације и санирања конструктивног склопа и ентеријера, јер ће задржана атмосфера и пројектовани комфор надокнадити недостатке у смислу одавања енергије из објекта.

II. ИСТРАЖИВАЧКО ПИТАЊЕ И МЕТОДОЛОГИЈЕ ИСТРАЖИВАЊА

Задаци истраживања су постављање и разрешавање детаља и могућих технологија санације на критичним тачкама, са акцентом на линије кондензације и хладне мостове у примарној конструкцији. Изабрани простор специфичан је због фактора који су узети у обзир при пројектовању, а који представљају пасивне технологије штедне енергије и коришћења обновљивих извора, као што су: бела фасада ради мањег загревања, природно проветравање коридора и апартамана, пројектовање зеленила за функцију застора.

Главне хипотезе рада односе се на проналажење мера енергетске санације које нису инвазивне по постојећу архитектуру – а пружају довољно побољшања у енергетском смислу да објекат буде поново оспособљен за коришћење на основу данашњих критеријума.

Такво решење постиже се применом методологије истраживања преузете из области архитектонског пројектовања – истраживање кроз дизајн (design research).

Методологија рада базира се на истраживању и примени принципа и иновативних технологија санације са претходних пројеката који су се бавили објектима са истом проблематиком. Уз истраживање, предвиђа се и конструкција модела на којем би се кроз прорачуне приказали добијени резултати и ниво потенцијалне санације – као и последице радова на објекту: у енергетском, функционалном и појавном смислу.

Дакле, формирају се два правца истраживања, чије повезивање даје претпостављене резултате као одговор на питање постављено у тези:

- правац истраживања енергије – нумерички
- правац истраживања комфора – симулација

III. НУМЕРИЧКА МЕТОДОЛОГИЈА

У односу на геометријска и материјална својства архитектонског детаља – прорачун се врши ФДЕ (или ФЕМ) температурном методом на одређеним тачкама детаља. Интересантно је израчунати температуре на унутрашњим површинама – потенцијално најниже, које ће се појавити на унутрашњим угловима (контакт зидова, односно зидова и прозора).

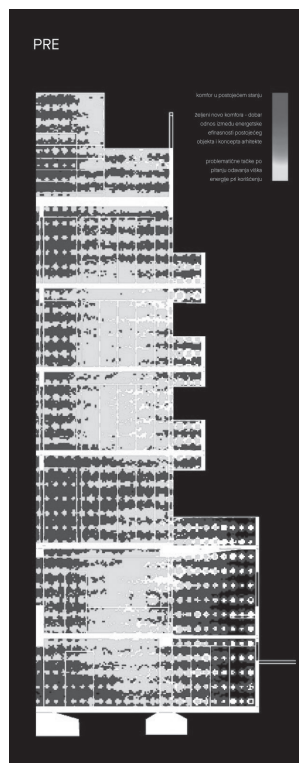
Где се виде проблеми у форми конденза, рошења, влаге... који се могу јавити и нарушити ниво комфора у објекту.

Ове температуре су ниже ако постоји повећан проток топлоте узрокован неповољним кућиштем или неадекватним дизајном. У овом случају ради се о продору унутрашњег бетонског зида кроз фасадни зид, без прекида топлотног моста. Тако израчуната (контактна) температура, уноси се у следећи рачун:

- $f_{Rsi} = (T_{si} - T_e) / (T_i - T_e)$, где је:
- f_{Rsi} – је температурни фактор
- T_{si} – унутрашња температура површине
- T_e – температура спољашње средине
- T_i – температура унутрашњег окружења
- $T1 / T2$ – је најнижа температура у тачки која је означена на графиконима испод.

Израчуната вредност f_{Rsi} упоређује се са вредностима датим по правилнику, који показује однос између температурног фактора и процента релативне влажности при којој долази до кондензације.

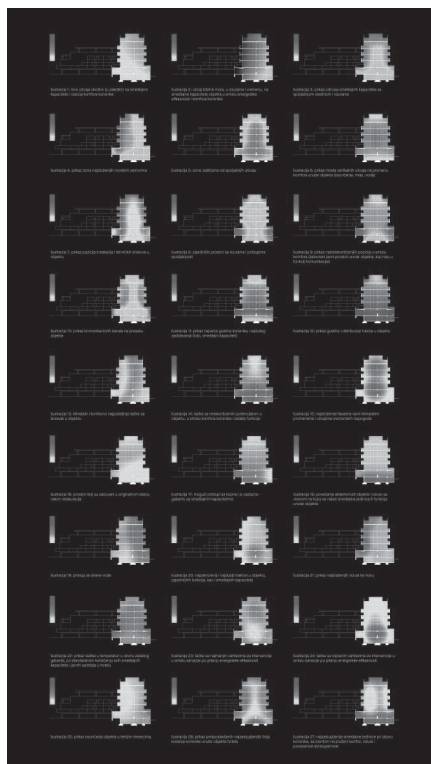
Овакве проблематичне линије или тачке јављају се на више различитих детаља објекта Гранд хотела. Узети за разматрање су следећи у једној вертикали, кроз терасе и смештајне јединице објекта, који су приказани на следећем дијаграму:

IV. МЕТОДОЛОГИЈА СИМУЛАЦИЈЕ

Методом симулације посматрају се изоловане тачке унутар објекта, односно амбијенти, у којима се тестира ниво комфора корисника: акустички, температурни и визуелни комфор.

На основу истраживања кроз дизајн, долази се до следећег низа дијаграма као резултата истраживања:

Овим се приказују најзначајнија места по питању комфора у објекту, на његовом пресеку – дакле обухваћени су заједнички, као и приватни простори – смештајне јединице.

* * *

Примењеним методологијама и упоређивањем мера комфора са мерама предвиђених санација, студија закључује да се у случајевима објеката модернистиче заоставштине енергетске санације могу спровести на најбазичнијем нивоу у виду:

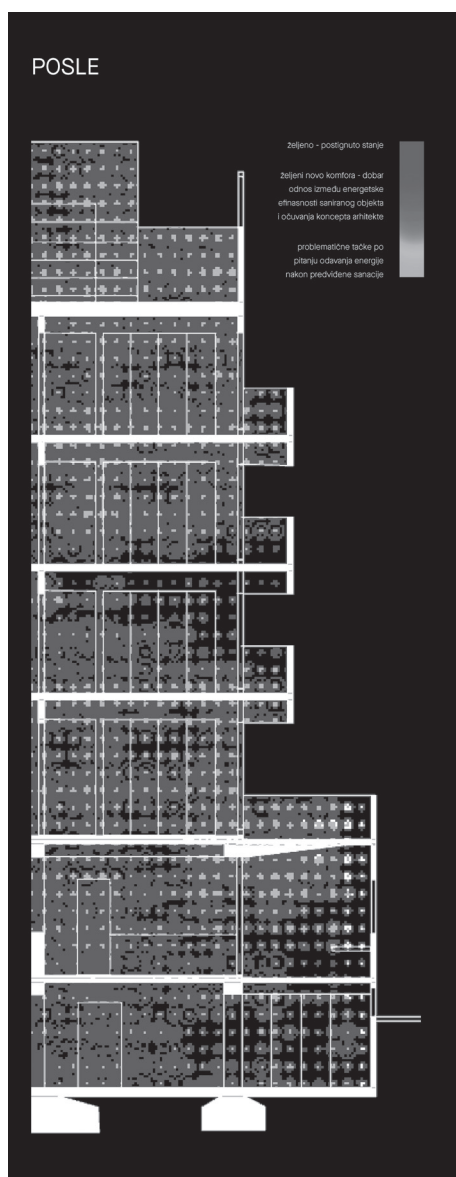
- замене столарије,
- санације равног крова,
- додавањем звучне изолације између смештајних јединица,

- санације у смислу одржавања објекта,
- комплетно ново опремање ентеријера у духу већ постојећих елемената.

На овај начин очувава се постојеће стање и поштује квалитет решења и историјског и културног значаја објекта, док се он у исто време оспособљава за даље коришћење у односу на прописе данашњице.

Тако добијени резултат показује следећи дијаграм:

ЛИТЕРАТУРА

- Благојевић 2015 – Ljiljana Blagojević, *Itinereri: Moderna i Mediteran. Tragovima arhitekata Nikole Dobrovića i Milana Zlokovića*, Službeni glasnik/Arhitektonski fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd.
- Антешевић 2018 – Небојша Антешевић, „Деловање Николе Добровића на Јадрану“, *Култура* 159, Београд, стр. 167-188.

Marija Milenković, Tijana Žišić

ENERGY EFFICIENCY AND COMFORT OF THE GRAND HOTEL

S u m m a r y

The building of the Grand Hotel on Lopud is still a very attractive building, especially considering the given function. However, in order to function as a catering facility, it must go through the process of reconstruction and energy rehabilitation, in order to fulfill current requirements and regulations. Considering that this building was constructed in a brutalist style, with a specific horizontally dynamic facade, it is impossible to predict a standard renovation - adding thermal insulation, replacing the carpentry... but it is necessary to keep the spirit of the building and the atmosphere, i.e., the spirit of the place - and connect the comfort of the users in the interior and the exterior of the Grand Hotel with the necessary rehabilitation measures.

In order to set the foundations on which the restoration needs to be carried out, it is essential to investigate the relation between the importance of users' comfort (temperature, sound, visual), and the rehabilitation measures and their impact - first of all on the exterior, i.e. the facade of the building, and then on the interior - accommodation units, circulation routes, common areas.

Assignment on important buildings such as the Grand Hotel, assumes that it is more important to carry out only the basic levels of energy rehabilitation and rehabilitation of the structural assembly and interior, because the maintained atmosphere and projected comfort will compensate deficiencies in terms of energy release from the building.

Keywords: energy efficiency, comfort, simulation of comfort, Grand Hotel

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

72.071.1:929 Добровић Н.(082)
72(497.1)"19"(082)

НИКОЛА Добровић : поводом сто двадесет пет година од рођења : зборник радова са међународног научног скупа одржаног 17. и 18. новембра 2022. године / [уредници Милан Лојаница, Александар Кадијевић, Марија Милинковић]. – Београд : САНУ, 2023 (Београд : Службени гласник). – 534 стр. : илустр. ; 24 см. – (Научни скупови / Српска академија наука и уметности ; књ. 225. Председништво ; књ. 22)

На спор. насл. стр.: Nikola Dobrović. – Радови на срп. и енгл. језику. – Тираж 300. – Стр. 11-14 Између теоријских начела модерних покрета и личних опсесивних слика / Милан Лојаница. – Стр. 15-16: Уводна реч / Александар Кадијевић и Марија Милинковић. – Напомене и библиографске референце уз текст. – Библиографија уз сваки рад. – Резимеи на срп. или енгл. језику уз сваки рад.

ISBN 978-86-6184-000-5

а) Добровић, Никола (1897-1967) -- Зборници

COBISS.SR-ID 132475401